

[Ole Espersen]

Dermed være ikke sagt, at den lovgivning, vi har, skal være den samme i al fremtid. Nu har udvalget fungeret i 5-6 år, og det er da naturligt, at man så i udvalget og andre steder overvejer, om der kan ske forbedringer af den eksisterende lovgivning. Men det er jo ikke det, der foreslås i dette lovforslag; tværtimod.

Man foreslår, at udvalget nedlægges, og det sker i øvrigt, synes jeg, med en begrundelse, der ikke rigtig holder. Det skyldes måske, at anledningen til, at forslaget er fremsat, beror på en misforståelse. For det, forslagsstilleren, hr. Ole Donner, skriver, er jo ikke helt korrekt. Der står som baggrund for forslaget om at nedlægge udvalget følgende:

»Det har imidlertid vist sig, at udvalget er helt overflødig, idet der i tilfælde af undersøgelser mod efterretningstjenesterne alligevel oprettes særlige udvalg, som det sidst er set i aflytningssagen mod Folketingets ombudsmand, Hans Gammeltoft-Hansen.«

Men der er faktisk ikke tale om, at der er etableret nogen undersøgelse mod efterretningstjenesterne. Der er tale om, at regeringen har besluttet, at der skal ske en undersøgelse af, hvad der er passeret på Gammeltoft-Hansens kontor, hvis der er passeret noget. Men det er jo noget helt andet end at sige, at der er tale om en undersøgelse rettet mod efterretningstjenesterne.

Jeg synes, det havde været forkert, hvis regeringen havde bedt det udvalg, der er tale om her, om at fungere som undersøgelsesorgan, for det havde jo netop impliceret fra starten af, at det nok var PET eller FET, der stod bag det, der måske er og måske ikke er passeret; og det ville ikke være rimeligt. Af disse grunde og af de grunde, som justitsministeren har fremført, afviser vi lovforslaget.

Fischer (KF):

Den konservative folketingsgruppe afviser dette lovforslag. Vi er uenige i argumentationen for dets fremsættelse og finder det forkert at tage udgangspunkt i den konkrete sag vedrørende undersøgelse af den aflytning af professor Gammeltoft-Hansen, som hævdes at have fundet sted. Den kan i øvrigt – modsat hvad bemærkningerne til forslaget måtte antyde – ikke have været rettet mod ombudsmanden, idet Gammeltoft-Hansen ikke var udnævnt til dette embede på det tidspunkt, hvor aflytningen angives at have fundet sted.

Der er nu iværksat en undersøgelse af denne sag ved statsadvokaten for Sjælland. Der kan efter vor opfattelse ikke drages nogen konklusioner, før denne undersøgelse er afsluttet, således som tingene ligger belyst nu, og derfor heller ikke vedrørende efterretningstjenesterne. Det ville være urimeligt både i forhold til tjenesterne og til undersøgelsen. Vi skal ikke foregribe en konklusion, hvis indhold vi ifølge sagens natur ikke kender.

Jeg vil gerne vedrørende det generelle spørgsmål om udvalg vedrørende efterretningstjenesterne sige, at der er tale om et udvalg med et arbejdsgrundlag, som et bredt flertal i Folketinget i 1988 blev enig om. I sagens natur – de ting, som udvalget beskæftiger sig med – mener vi, at det er vigtigt med en sådan bred enighed.

Vi mener, at udvalget har fungeret udmærket og er uenige i Fremskridtspartiets påstand om, at det ikke tjener noget formål. Vi ser derfor ingen grund – og slet ikke nogen aktuel anledning – til at nedlægge udvalget.

Men jeg vil gerne samtidig understrege – og det lægger den konservative folketingsgruppe meget vægt på – at ansvaret for forsvarets og politiets efterretningstjenester klart hviler hos de pågældende ministre, dvs. hos forsvarsministeren og justitsministeren. Det betyder også, at kontrol med konkrete operationer klart er et ministeransvar, som hverken kan eller bør deles med et folketingsudvalg. Alene hensynet til delingen mellem den lovgivende og den udøvende magt, som vi lægger vægt på at fastholde, taler klart herfor. Hertil kommer det praktiske, som burde være indlysende, at et sådant folketingsudvalg slet ikke er egnet til at bære et ansvar af den slags.

Så det er ikke tilfældigt, når det af lovtæksten fremgår, at der er tale om at lægge vægt på retningslinjerne for tjenesternes virksomhed, ikke det daglige arbejde. Vi ønsker at fastholde denne principielle opdeling.

Det fremgår endvidere af lovens tekst, at regeringen holder udvalget orienteret om væsentlige omstændigheder af sikkerhedsmæssig karakter eller vedrørende udenrigspolitiske spørgsmål, som er af betydning for efterretningstjenesternes virksomhed. Denne bestemmelse tilbageviser yderligere Fremskridtspartiets påstand om, at udvalget ikke har noget formål. Lovens tavshedsbestemmelse giver sig